

רופאי החקלאית - ריק וג'ו

בן קיבוץ ומושב, צריך לדעת גם לרכוב על סוס ולחלוב פרה.

ד"ר ג'ו קורן - רופא שראה הרבה

ד"ר ג'ו קורן

"בשנת 1980 הייתי מתנדב בקיבוץ נגבה עם אבו וילן ודבל'ה ושם ראיתי את רופאי החקלאית ורציתי מאוד להיות וטרניר, אך לא היה בי"ס בארץ. חזרתי לארה"ב, למדתי רפואה וחזרתי לארץ, לחלום שלי. היה צורך ברופא בחקלאית ואני הייתי רופא מנוסה בארה"ב ובפרויקטי בקר בטוגו שבאפריקה.

למדתי בדיוויס קליפורניה ועליתי לארץ ב-2001. הייתי מחליף בירושלים ובסביבה, גר ביהל כתושב מרוצה מ-1.02. אני רופא קבוע בקיבוצים סמר, יטבתה, גרופית, קטורה, נווה חריף ודיר יהל. משרה חלקית 50%. יש לי גם קליניקה לחיות מחמד. המחלות הנפוצות בערבה הן קדחת חלב וקטוזיס, יש פחות מחלות כי יבש וחם. החום משפיע על הפרות והתנובה. אם יש צינור טוב אז יש פחות בעיות. פחות בעיות רגליים כי יבש.

אני מרוצה מאוד בעבודה, כי בערבה האנשים הם קבוצת איכות". ■

מיבשה לחולבת, וממשק ההזנה בתקופה זו בכל העונות.

אני רואה יותר דלקות קולי וייתכן שיש יותר בזבל יבש וזו אכן, מחלה סביבתית.

יונקים - בעונות המעבר 2-4 או 9-11, יש עלייה מסוימת בתחלואה, אבל יש רמת כשרות גבוהה יחסית. פחות דלקות ריאות, בריאות דרכי הנשימה מעולה, ויש יתרון ליובש.

האתגר הוא לשמור בקיץ, שהוא ארוך ועמוק, לנטרל את אפקט עומס החום, על הגידול וגם על הפרות ולא לסכן את בריאותן. כל מחקר הצינור נתן תשובות חלקיות ויש רדיפה מתמדת לאופטימיזציה.

רפת יהל מיישמת באדיקות את הצלחות המחקר והיא דוגמה לתגובה מהירה, כך המצב עם אימוץ "מודל הרדוף".

איך נראה יום העבודה שלך וסדר היום באזור כל-כך קשה? האם אתה דוחף גם מחקרים בנושאים מיוחדים לערבה?

פעמיים בשבוע אני בפארן וגם בקרנטינות ועובד בשלושה משקים ובמפטמות.

60% חקלאית, לא כולל קרנטינות והשאר במשרה כעובד מועצה אזורית - רופא רשותי. אני גם מרצה במכון ערבה ללימודי הסביבה בקטורה. מגיעים סטודנטים ישראלים, ערבים מהשטחים, ירדנים וגם אמריקאים. זו חממה לפתור בעיות אזוריות. התכנית עוסקת בבריאות הציבור בהיבטים של סביבה. באים 40 חברה וגרים בקטורה, לסמסטר אחד או שניים.

המרחק של הרפתנים ממקורות המידע משפיע על אימוץ חלקי של טכנולוגיות. בערבה מצפים שיקימו עוד רפתות ויתנו תוספות מכסת לאזור, כדי להגדיל את מקורות הפרנסה, להמשיך ולפתח את נושא מי קולחים ושילובם בגידול מספוא. להמשיך ולדחוף את אנשי המו"פ לשילוב החקלאות עם גידול בעלי חיים. לחשוב בכוון אורגני, לטפל בדגש על מניעה (ואולי אפילו ליטוף הפרה לפני הטבילה).

להיות חקלאי בערבה זה מוסיף לחיים, חשוב לחנך את הילדים לעבודה עם בעלי חיים וכל

ד"ר ראובן עדן - ריק

ריק, יליד קליפורניה, בן 46, עלה לארץ ב-89 לתנועה הרפורמית בלוטן, במסגרת "גרעין ערבה" של עולים לערבה. את הסטז' עשה בארץ, אחרי 3 תארים באוניברסיטת דיוויס קליפורניה - רפואה וטרנירית.

עבודת הגמר שלו הייתה במחקר על בריאות העטין ואילו בתואר שני עסק ברפואה מונעת. עכשיו הוא גם מנהל כוח אדם בקיבוץ קטורה. ריק עובד בחקלאית מ-89 במשקים לוטן, יהל, פארן. לאחרונה הוסיפו לו את אליפז ואילות ותחנת ההסגר. לתקופה של כמה שנים, היה רופא מעבדת החלב בערבה. יש לו גם עזים בנאות סמדר ובלוטן שהן עזים גדולות.

איך משפיע האקלים המיוחד של הערבה על בריאות העדר?

היובש משפיע לטובה, החורף הוא לטובת הפרות, כי הן נהנות מהקור ובבריאות העטין והיונקים יש יתרון לחורף בערבה.

בקיץ קשה מאוד וכל מחלה נעשית רצינית יותר. החום הסביבתי מגביר את הקושי, לפרה עם חום. התייבשות מהירה ביונקים והעמסה על מערכת הפוריות וייצור החלב, בפרה הבריאה.

מחלות רחם מאפיינות בתקופת המעבר,

ריק - רופא ו"ירוק"